

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
852-18

meddelad i Stockholm den 20 december 2018

SÖKANDE
AA

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut den 16 november 2017, M2015/03802/Me, avseende överklagande i fråga om upphävande av strandskydd på fastigheten Hosaby 11:57 i Sölvesborgs kommun

SAKEN
Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

Dok.Id 198148

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

Vid havet, insjöar och vattendrag gäller ett generellt strandskydd som omfattar land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Inom strandskyddat område är många åtgärder förbjudna men det är möjligt att få dispens eller tillstånd i vissa fall. Länsstyrelsen får besluta om att upphäva strandskyddet i ett område om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

AA äger fastigheten Hosaby 11:57 i Sölvesborgs kommun. Delar av fastigheten omfattas av det generella strandskyddet. Fastigheten ligger i ett område som är av riksintresse för friluftslivet och i ett område i kustzonen som är av riksintresse.

AA ansökte hos länsstyrelsen om att strandskyddet på hans fastighet skulle upphävas.

Länsstyrelsen avlog ansökan och angav som skäl bl.a. följande. Fastigheten ligger i ett område som har ansetts vara av särskilt intresse för det rörliga friluftslivet. Frågan om att bevara stränderna bör ses i ett långsiktigt perspektiv. Att ett område nu är av mindre intresse för något av strandskyddets syften behöver inte innebära att området kommer att vara ointressant i framtiden. En intresseavvägning där hänsyn tas även till den enskildes intressen leder inte till annan slutsats än att det saknas förutsättningar för att upphäva strandskyddet.

AA överklagade beslutet till regeringen. Regeringen konstaterade att det inte var uppenbart att det aktuella området saknade betydelse för strandskyddets syften och att det vid en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen inte hade kommit fram några omständigheter som utgjorde skäl att ändra länsstyrelsens beslut. Överklagandet avslogs.

YRKANDEN

AA ansöker om rättsprövning av regeringens beslut och yrkar att det ska upphävas samt att ärendet ska återförvisas till regeringen. Han anför i huvudsak följande. Hans fastighet var ianspråktagen innan strandskyddslagstiftningen kom till. Den var bebyggd och tomten var ianspråktagen med gräsmatta och blomplanteringar. Hans markområde saknar värde för det rörliga friluftslivet. Det föreligger sådana särskilda skäl att få strandskyddet upphävt som anges i 7 kap. 18 c § första stycket 1 miljöbalken eftersom hans tomt redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att den saknar betydelse för strandskyddets syften.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Rättslig reglering m.m.**

Av 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut framgår att en enskild får ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Enligt 7 § samma lag ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid

beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Enligt 7 kap. 13 § miljöbalken gäller strandskydd vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Enligt 7 kap. 18 § miljöbalken får länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta att upphäva strandskyddet om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Vid prövning av frågor om skydd av bl.a. områden vid havet ska enligt 7 kap. 25 § miljöbalken hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i en enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Den av AA åberopade bestämmelsen om särskilda skäl vid upphävande av strandskydd i 7 kap. 18 c § första stycket 1 miljöbalken gäller vid detaljplaneläggning (se prop. 2008/09:119 s. 53 och 104) och således inte vid länsstyrelsens beslut i ett enskilt fall, då strandskyddet får upphävas endast om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften (a. prop. s. 38).

De i målet tillämpliga bestämmelserna i miljöbalken är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. I målet har inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som de aktuella bestämmelserna ger eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att

Mål nr
852-18

beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Anita Saldén Enérus, Per Classon, Mari Andersson och Ulrik von Essen.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Linda Funk.